Dankwoord

Henk Stam, Chris Snijders en Andry Vleeming vormden het driemanschap dat mij naar Rotterdam haalde.

Beste Henk, vanaf de eerste dag heb ik me erg welkom gevoeld op 'jouw' afdeling. Waar ik in Amsterdam meer dan 10 jaar lang een halfwas reumatoloog en een halfwas revalidatiearts was tussen alle specialisten, daar werd ik in Rotterdam van de ene dag op de andere een deskundige op het gebied van reuma en een deskundige op het gebied van corticosteroid-injecties. Ik heb genoten van het vertrouwen en de vrijheid die ik kreeg bij het doen van onderzoek. Het gevolg was enerzijds dat we een groot aantal weggetjes zijn ingeslagen die achteraf doodliepen, maar aan de andere kant bracht de zoektocht ons op plekken die we nooit zouden hebben ontdekt als je de route van te voren had uitgestippeld.

Beste Chris, nog altijd denk ik met weemoed terug aan de avonden op jouw afdeling, waarbij je "iedereen" aan tafel kreeg die in Nederland iets met bekkenpijn deed. Ik mis nog altijd de "bekken-lunches". Herinneringen uit een tijd die niet meer komt. Het was altijd een verademing als ik merkte dat je de gekste klinische fenomenen op een zeer logische biomechanische wijze kon uitleggen. Ik denk aan de werking van de bekkenband, de ASLR-test, de geringe consequenties van het operatief verwijderen van de symfyse, het aangename van het zitten met gekruiste benen of van het lopen met een rugzak. Dank voor je aanstekelijk enthousiasme.

Beste Andry, door jou werd ik ingewijd in de geheimen van het schrijven van artikelen. Je kende de redacties en de reviewers van de belangrijke tijdschriften en wist daardoor wat tactisch was en wat niet. Je sleepte mij en mijn artikelen mee over de hele wereld. Je was degene die me deed beseffen dat het doen van wetenschappelijk onderzoek zinloos is als niemand je ideeën oppakt. Het is jouw grote verdienste dat je het Spine & Joint Centre hebt opgericht. Hierdoor werd de mogelijkheid gecreëerd om op grote schaal behandeling en research van rug- en bekkenpijn door zwangerschap te combineren. We weten allebei dat niet iedereen je dankbaar was voor het oprichten van dit revalidatiecentrum; ik ben het wel.

Adelheid, je hebt heel wat te stellen gehad met de door jou opgerichte patiëntenvereniging. Vooral de eerste jaren was de kritiek die jullie te verduren kregen niet mals. Ook van mijn kant hebben jullie wel eens wat te horen gekregen. Het is een compliment dat het je gelukt is om zowel met de patiënten als met de (kritische) medische wereld in gesprek te blijven. Zoals je op één van de eerste bladzijden van het

proefschrift kunt lezen heb ik het onderzoek uiteindelijk voor de patiënten gedaan. Toch wil ik op deze plaats ook de patiënten danken die bereid waren om op proef allerlei testen en behandelingen te ondergaan. Dankzij hen weten we nu veel meer en kunnen de vrouwen die nu en in de toekomst kinderen krijgen er hun voordeel mee doen.

Een grote rij methodologen en statistici heb ik de laatste 10 jaar geconsulteerd. Van allen heb ik geleerd. De rij is enerzijds zo lang omdat ik zo lang over mijn proefschrift heb gedaan, maar ook omdat ik mij er vaak niet bij kon neerleggen dat dingen niet konden. In volgorde van raadplegen noem ik: Prof. R. van Strik, de Dr. W.C.J. Hop, Prof. Theo Stijnen, Hugo Duivenvoorden, Bart Koes en Roos Bernsen. Allen bedankt. De kans is groot dat ik in de toekomst nog eens een beroep op jullie doe.

Prof. H.E. Schütte en dr. Abida Z. Ginai dank ik voor de enthousiaste samenwerking. Ik voelde me altijd erg welkom op de röntgenafdeling; jullie waren altijd bereid om mee te denken en orde te scheppen rond mijn, op het eerste gezicht, wereldvreemde ideeën. Het onderzoek beschreven in hoofdstuk 5 is slechts een deel van de speciale röntgenopnamen die jullie voor ons hebben gemaakt. Erg bedankt.

Arie van Vugt, hartelijk bedankt voor je enorme inzet om op een wetenschappelijk verantwoorde wijze operatieve oplossingen te bedenken voor patiënten met bekkengordel gerelateerde klachten. Ik verwacht veel van verdere samenwerking.

Bij het verzamelen van de data ben ik enorm geholpen door Anja van de Ven en Anneke Drayer (hoofdstuk 2), mijn vriend en collega Ronald van Kalmthout (hoofdstuk 4 en 6) en mijn secretaresse Margreet Booms (hoofdstuk 3). Inge Ronchetti dank ik voor haar hulp in het kader van de test-hertest en intertester betrouwbaarheid van de door ons ontwikkelde testen (hoofdstuk 4 en 6).

Laraine Visser, ik wil je enorm danken voor je correcties van alle Engelstalige manuscripten. Je ging daarbij, op een bijzonder aangename manier, veel verder dan het controleren van stijl en spelling. Het was bij het schrijven een zeer geruststellend gevoel dat ik wist dat het manuscript uiteindelijk nog een keer bij jou terecht kwam. Heel erg bedankt!

Rogier Trompert, de eerste afgestudeerde medisch illustrator van Nederland, ik dank je voor je inzet bij het vervaardigen van de tekeningen in hoofdstuk 5. Met zorg vervaardigde illustraties hebben meer wetenschappelijke waarde dan ik tevoren besefte. Er zullen weinig mensen zijn die mijn hele proefschrift lezen, maar ik weet zeker dat iedereen de plaatjes heeft gezien. Eén van de tekeningen is door mijn vriend Hans Wapenaar gebruikt als basis voor de omslag. Als reclame-ontwerper weet hij als geen ander de kracht van visueel materiaal.

Lieve John, dankbaar ben ik je voor de gesprekken in de trein. Mijn doktersopvattingen werden door jou ter discussie gesteld en ik probeerde gaten te schieten in de ideeën die je meenam van de Haagse Versus-groep, van het pijnkennis-centrum, van Yvo enz. Zo hielden we elkaar in het juiste spoor. Veel lief en leed hebben we inmiddels gedeeld; ik wens dat je ook na de promotie nog lang mijn paranymph mag blijven.

Lieve Lia, ik weet dat je het maar niets vindt als ik iets over jou in mijn proefschrift schrijf, maar ik doe het toch. Dankzij jou bleef ik, ondanks mijn werk, ook doorgaan met leven: "Is het al tijd voor een wijntje?" en "Wordt er nog gezwommen?" en "We gaan in de vakantie wel weg, want ik weet hoe je bent". Het is bijzonder te beseffen dat we elkaar ongeveer net zo lang kennen als ik bezig ben met mijn proefschrift. Het zal nog vreemd zijn zonder proefschrift. Bedankt!

Veel mensen hebben een, voor de buitenstaander onzichtbaar, aandeel gehad aan het proefschrift. Soms hebben mensen me op een idee geholpen zonder dat ze het beseffen. Soms hebben ze me uit een dalletje gepraat als ik het niet meer zag zitten. Zonder het idee te hebben dat de reeks compleet is noem ik toch een aantal namen: Annemieke Bedet, Hans Bussmann, Joke Fossen, Henny 't Hart, Jan de Jonge, Tineke Kleefkens, Ria van Kruiningen, Han van Nieuwenhuyzen, Arie den Ouden, Annelies Pool, Monique Stikvoort, Rob Stoeckart, Peter Visser, Cees Vroege, Jan Paul van Wingerden, Nico de Wolf.

Dank aan allen.

Jan